

Antoni GALAT

PRACA ZAWODOWA PROF. ZW. DR. INŻ. LEONA ROWIŃSKIEGO ORAZ JEGO
DZIAŁALNOŚĆ W PZITB

1. Praca zawodowa

Początek pracy zawodowej Leona Rowińskiego - to rok 1938, kiedy przez 4 miesiące pracuje, sprawując funkcje nadzorcze (jako student - praktykant) przy regulacji rzeki Warty na terenie wsi Pstrokonie pod Sieradzem. W roku następnym odbywa również praktykę przy budowie nawierzchni kamienno-betonowej drogi między Augustowem a Augustowem-Portem, współpracuje również przy budowie żelbetowego bunkra obronnego przy Kanale Augustowskim.

Okres wojny zaznaczył się początkowo różnorodnością zajęć fizycznych i technicznych. A więc, w jesieni 1939 w Warszawie - przy pracach remontowych Szpitala Ujazdowskiego i naprawie budynków mieszkalnych w firmie Martena i Daab, jako pomocnik ciesielski.

W zimie 1939/40 - konwojent i woźnica w firmie W. Ursyn-Niemcewicz. W sezonie budowlanym r. 1940 pracuje w warszawskiej firmie J. Domaniewski, jako technik - meliorant przy regulacji rzeki Węglanki pod Opoczmem. Zimą 1940-1941 znów w firmie Ursyn-Niemcewicz, a od maja 1941 ponownie pod Opoczmem. Od września 1941 zostaje kierownikiem stolarni firmy J. Stangiel w Warszawie. We wrześniu 1942, po aresztowaniu matki, zagrożony również aresztowaniem przez Gestapo - delegowany zostaje przez firmę do Zwierzyńca obok Zamościa, gdzie organizuje i prowadzi wytwórnię prefabrykatów drewnianych. W grudniu 1943, ponownie unikając aresztowania, wstępuje do oddziału partyzanckiego "Lisa" Batalionów Chłopskich, działającego na terenie powiatów: Zamość, Krasnostaw, Biłgoraj, Tomaszów Lub. i Hrubieszów. W partyzancie kończy Szkołę Podchorążych Piechoty BCH. Ranny w bitwie pod Panasówką prowadzi działalność szkoleniową oddziałów BCH w gminie Gorajec i Radecznica. Po akcji pod Szewnią Górą w końcu lipca we współdziałaniu z oddziałem "Kmiecia" wjeżdża zdobytym samochodem opancerzonym do wolnego już Zamościa.

W oswobodzonych już wschodnich terenach zostaje zmobilizowany do PKP. Prowadzi odbudowę linii kolejowej Zawada-Rawa Ruska, odbudowę mostów kolejowych w Zwierzyńcu i obok Kraśnobrodu.

W lutym 1945 zostaje internowany na terenie ZSSR, początkowo w Nagornej w obl. mołotowskiej, a po roku - w Riezu w obl. swierdłowskiej - gdzie polska załoga obozów prowadzi budowę różnych obiektów żelbetowych, drewnianych oraz - podziemne roboty górnicze. Pełni tam obowiązki zastępcy kierownika robót.

Po powrocie do kraju, od lutego 1948 podejmuje pracę w Wydziale Inwestycji Banku Rolnego w Warszawie, jako st. inspektor dla terenów północnych. Opracowuje również projekty odbudowy, rewaloryzacji i adaptacji budynków dla oddziałów powiatowych Banku w Morągu, Mrągowie, Elblągu i Braniewie oraz nadzoruje realizację tych projektów. Równocześnie kontynuuje studia na Wydziale Inżynierii Politechniki Warszawskiej.

Po uzyskaniu dyplomu w styczniu 1951, mgr inż. Leon Rowiński rozpoczyna pracę w Biurze Projektów Miastoprojekt - Specjalistyczne w Warszawie. Organizuje od podstaw i zostaje pierwszym kierownikiem Pracowni Projektowania Organizacji Budowy (PPOB), jaka została utworzona w Murach Projektów z inicjatywy ówczesnego ministra Budownictwa Cz. Bąblińskiego. Jest jednocześnie autorem pionierskich opracowań projektowych dla Akademii Medycznej w Białymstoku, Zakładów Farmaceutycznych w Tarchominie i WSI w Częstochowie oraz powtarzalnego projektu szpitala na 350 łóżek, projektu Kliniki Ortopedycznej przy ul. Lindleya w Warszawie oraz szpitala na Bielanach.

Praca w Miastoprojekcie stwarza sprzyjający klimat dla podjęcia badań nad metodyką projektowania technologii i organizacji budowy. Leon Rowiński dokonuje znacznego wkładu w opracowanie i upowszechnienie usprawnień technologiczno-organizacyjnych budownictwa. Z tego okresu pochodzą oryginalne przetaczane rusztowania do budowy hal laboratoryjnych Politechniki w Częstochowie oraz deskowania na wysuwnicach do budowy dwukondygnacyjnego zbiornika wieży ciśnień w Tarchominie.

W tym też czasie rozpoczyna swoje opracowania autorskie z zakresu technologii i organizacji budowy, publikowane dla potrzeb zawodowej projektantów i kierowników budowy. Są to "Poradnik projektanta organizacji budowy" - dwa wydania Centr. Zarządu Biur Projektów Budownictwa Miejskiego oraz cykl artykułów w Biuletynie Technicznym tego Zarządu. Wielokrotnie honorowany dyplomami Dyrekcji Miastoprojekt - Specjalistyczne - otrzymuje również dyplom "Przodującego w Pracy" od Zarządu Głównego ZZ Pracowników Budownictwa i PME.

W wyniku wygranego konkursu Leon Rowiński zostaje z dniem 1.10.1954 zaangażowany przez Politechnikę Śląską w Gliwicach na stanowisko zastępcy profesora i kierownika Katedry Organizacji i Mechanizacji Budowy na Wydziale Budownictwa Przemysłowego.

Rozpoczyna dzieło rozbudowy Katedry, podejmuje szeroką współpracę ze śląsko-zagłębiowskim budownictwem miejskim i przemysłowym oraz budownictwem węglowym. Przez okres 5 lat jest doradcą naukowym Śląskiego Zjednoczenia Budownictwa Przemysłowego w Katowicach, gdzie działa Pracownia Projektów Organizacji Budownictwa, późniejsze Biuro Projektów Inwestycyjnych i Organizacji Budowy BIPROORB. Uczestniczy w licznych zespołach, powoływanych przez organizacje centralne i terenowe dla skomplikowanych rozwiązań organizacyjnych budownictwa.

Zostaje przewodniczącym Rady Naukowej ds BHP oraz przy Zarządzie Głównym ZZ Pracowników Budownictwa i PMB w latach sześćdziesiątych.

Jest autorem licznych artykułów naukowo-technicznych głównie na łamach Przeglądu Budowlanego.

Podjeżdża szeroką działalność publicystyczną, rozpoczynając od 3-tomowego skryptu na temat technologii budownictwa uprzemysłowionego. Publikacje książkowe, wydane przez PWN i Arkady obejmują zagadnienia ekonomiki budownictwa, nowoczesnych technologii prefabrykacji, planowania i organizacji budownictwa, zmechanizowanych robót budowlanych oraz organizację procesów budowlanych.

2. Działalność w PZITB

Leon Rowiński wstępuje do PZITB 1 maja 1949 roku. W warszawskim Oddziale PZITB jest autorem referatów i prelegentem na konferencjach i kursach szkoleniowych, pełni również liczne funkcje w zarządzie Koła PZITB w Miastoprojektie.

Po przeniesieniu się do Gliwic podejmuje aktywną pracę społeczną w gliwickim oddziale PZITB i zostaje przewodniczącym Zarządu Oddziału. Za Jego kadencji zostaje przeprowadzona weryfikacja osłonków Związku, rozszerzony zostaje zasięg działalności związku oraz znaczna zaktywizowanie Komisji, a zwłaszcza Komisji Nauki. Zapoczątkowana zostaje działalność szkoleniowa w formie kursów z zakresu technologii budownictwa uprzemysłowionego z wykorzystaniem skryptu autorskiego.

Absorbująca praca w Katedrze zmusza Go po dwóch kadencjach do wycofania się z przewodnictwa Zarządu Oddziału. Rozszerza się wówczas Jego współpraca z Zarządem Głównym PZITB, zwiększa się również jego aktywny udział w pracach Komitetów organizacyjnych w licznych konferencjach naukowo - technicznych PZITB, gdzie występuje często jako prelegent.

Jest autorem (wspólnie z E.Monikowskim) rozdziałów dotyczących budownictwa uprzemysłowionego w poradnikach, wydawanych przy współudziale PZITB: Poradnik kierownika budowy oraz Poradnik majstra.

Był m.in. sekretarzem naukowym krynickiej konferencji naukowej Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN oraz Komitetu Nauki PZITB w roku 1963. Działa aktywnie w Komitecie Projektowania oraz Komitecie Ekonomiki i Organizacji przy Zarządzie Głównym PZITB.

Jest aktualnie członkiem Komisji Specjalizacji Zawodowej w Oddziale PZITB w Gliwicach.

W ostatnich dwóch latach jest członkiem Komitetu Organizacyjnego dwóch kolejnych Konferencji Krynickich.

3. Zakończenie

Na terenie całej Polski, a także na granicę pracują wychowankowie, a szczególnie dyplomanci Profesora Leona Rowińskiego. Zajmują odpowiedzialne stanowiska i propagują wysoki poziom naukowo - dydaktyczny Katedry i Instytutu, który zorganizował i nieprzerwanie prowadził Jubilat.

Słuszną jest wskazanie na oryginalne w skali światowej opracowania technologiczno - organizacyjne, charakteryzujące się szczególną efektywnością, a mianowicie:

- Technologia monolitycznego budownictwa wielokondygnacyjnego "Ślizg-ROW" z zastosowaniem betonów lekkich,
- Śląski system metody podnoszenia przekryć,
- Technologia "Pras-Bet" produkcji wielkowsmiarowych prefabrykatów z betonów prasowanych oraz ich montażu w budynkach mieszkalnych.

Dwa pierwsze zostały zainicjowane przez prof. Leona Rowińskiego - jest On ich współautorem.

Ma również swój określony udział w pracach nad ostatnią ze wskazanych technologii.

Z bardzo licznych jego skryptów, podręczników i publikacji korzystają nie tylko studenci, ale i czynna zawodowo kadra inżynierów i techników budownictwa.

Jest laureatem nagrody ZG PZITB im. Aleksandra Dyżewskiego.